

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון כ' - פרשת בהר תשפ"ד

יום חמישי

לא להתיימשך מהגאולה

עם ישראל נמצא בגלות כבר קרוב אלפים שנה, לפעמים יכולה להגיע תחושת יאוש ללב, שבני ישראל כבר לא זכאים להיגאל.

רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מנחם ומרגיע את עם ישראל ומביא שש סיבות שמשכיח יגיע ואין מה להתיימשך דורש זאת על הפסוקים:

אחרי נמכר גאלה תהיה לו, גם אחרי שנמכרו כביכול לגויים יגאלו בסוף, ולמה?

סיבה ראשונה **אחד מאחינו יגאלנו** זה הקב"ה שהוא 'אחד' ויחיד ונקרא 'אח' לבני ישראל כמו שכתוב (תהלים קכב) 'למען אחי ורעי', אפילו אם לא יהיו ישראל ראויים, יגאל אותם, כמו שכתוב 'למעני למעני אעשה'.

סיבה שניה: **אין דוד** זה דוד המלך, המילה 'דוד' כתובה בכתב חסר, אותיות 'דוד', שהוא רגל רביעי במרכבה, וכל עוד שישיראל לא נגאלו, יש חסרון בכסא ה', והקב"ה יגאלנו בזכותו כמו שכתוב 'אקים את סוכת דוד הנופלת'.

סיבה שלישית: **אין דוד** זה משיח בן דוד, שבוהר הקדוש ובגמרא כתוב שעובר סורים קשים ומצטער שישיראל עדיין לא נגאלו, והקב"ה יגאל אותנו בזכותו.

סיבה רביעית: **אין משאר בשרו** זו היא השכינה הקדושה, 'שאר' ראשי תיבות 'שכינת אל רם', שהקב"ה יראה בצער השכינה, ויגאל את ישראל.

סיבה חמישית: **שאר בשרו ממשפחתי** אלו הצדיקים, ששמים עצמם כ'שרים', ומוסרים נפשם על צער השכינה, והם 'ממשפחתי' עם ישראל, ומתפללים תמיד על הגאולה.

סיבה שישית: **אין השיגה ידו ונגאל**, זה שבני ישראל יתעוררו כולם בתשובה שלימה ויגאלו בזכות עצמם.

ולכן אין להתיימשך מהגאולה, ונזכה בקרוב לגאולה השלימה, בזכות כל הצדיקים והתשובה, אמן כן רצון.

יום שישי

הכנה לשבת שלעתידי

ידוע מדברי חז"ל (ראש השנה לא). שהעולם הזה עתיד להתקיים ששת אלפים שנה, ולאחר מכן באלף השביעי נאמר (ישעיה ב' א) 'ונשגב ה' לבדו ביום ההוא'.

אומר רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' שעל זה נאמר (עבודה זרה ג.) **זמן שטרך עבר שבת יאכל בשבת** - בעולם הזה שנקרא 'ערב שבת' ניתן לעסוק בתורה ובמצוות, ולהשיג 'מזון רוחני' לאלף השביעי 'יום שכולו שבת', אבל באלף השביעי כבר יהיה מנוחה מהיצר הרע, ואז האדם כבר לא יוכל להשיג עוד שטרך.

וכך מרומז בפסוקים: **דבר אל בני ישראל ואמרת אלהים** שתי לשונות של דיבור יש כאן: 'דיבור' 'ואמירה', לזרז על הדבר עוד פעם ועוד פעם, כי אחרי זה כבר לא יוכלו לעשות כלום.

וכן מזהיר את בני ישראל: **כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם** שתבואו אל הארץ העליונה שזה חיי העולם הבא באלף השביעי, **ושבתה הארץ שבת לה** - כבר לא תהיה אפשרות לעבוד את ה' אלא רק לקבל שכר.

ולכן **שש שנים תורע שדך ושש שנים תזמר כרמך**, בששת אלפים שנה של העולם הזה, 'שש שנים' גימטריה 'אלף' (1000) וגם ראשי התיבות של **שש שנים תורע** גימטריה 'אלף', כי בששת אלפי שנה האלו תעבוד מה שאתה יכול.

ואספת את תבואתה ותאסוף לך מלא שטר לעולם הבא על ידי קיום תורה ומצוות, אבל **ובשנה השביעית** - באלף השביעי, **שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה** אין שום אפשרות לעבוד ולהוסיף זכויות, כל של העולם כבר יבוא לתיקונו ו**שדך לא תזמר ולא תזמר**, ורק על מה שהאדם כבר סיגל לעצמו בתורה ובמצוות יקבל שכר. ולכן **היתה שבת הארץ לכם לאכלה** - ישתדל ויתאמץ עכשיו לפני האלף השביעי להוסיף עוד ועוד בעבודת ה'.

יום שלישי

תשובה בגיל חמישים

אין זמן מסוים לעשיית תשובה, תמיד צריך לעשות תשובה, אבל יש זמנים שיותר נצרך לעשות תשובה כמו אדם שמגיע אליו צער שצריך לפשפש במעשיו. ויש זמנים מסוגלים יותר לתשובה כמו בעשרת ימי תשובה ויום הכיפורים.

אומר רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' שגיל החמישים זהו גיל שגם צריך יותר לעשות תשובה, וגם מסוגל יותר לקבלת התשובה. וכך דורש את הפסוק: **וקדשתם את שנת החמישים שנה**, שהאדם יקדש עצמו ויעשה תשובה בהגיעו לשנת החמישים, שהיא כנגד 'חמישים שערי בינה' ששם מקומה של התשובה העליונה.

ועל ידי זה **וקראתם דורו בארץ לכל יושביה**, אלו הניצוצות הקדושות שהיו שבויים בידי הקליפות - 'יושביה' מלשון 'שבייה', ועל ידי התשובה ישובו להיות מיושבי הארץ העליונה. **יובל הוא** אותה תשובה שתביא לחירות הניצוצות הקדושות **תהיה לכם** בכל עניינים, שגם אם נפלו נפשו רוחו ונשמתו בידי הקליפות, על ידי התשובה **ישבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשבו**, הם יחזרו לגמרי לרשות האדם השב בתשובה.

ועוד רמז יש: התשובה הטובה ביותר היא ביחד עם לימוד תורה לשמה. וזה מרומז במילה 'יובל' - גימטריה ארבעים ושמונה - התורה נקנית בארבעים ושמונה קניינים.

יוצא שהמשמעות הפשוטה של המילה 'יובל' זה 'חמישים' והגימטריה ארבעים ושמונה, שרומז על התשובה המועילה בגיל חמישים יחד עם לימוד התורה לשמה.

זה מה שכתוב **יובל היא תהיה לכם**, נעשו את ה'יובל' - חמישים שנה, 'לכם' לעצמכם, על ידי 'יובל' - התורה שנקנית בארבעים ושמונה קניינים.

יום רביעי

זכויות הצדיק בחלק הרשע

לכל יהודי שמור חלק בגן עדן לעולם הבא, אם יזכה במעשיו הטובים - יקבל את אותו חלק, ואם ח"ו לא יגבר על יצרו, וילך אחר תאוות ליבו, יפסיד את אותו חלק, ויקבלו הצדיקים את החלק שלו. כמו שמובא בגמרא (הגיגה טו.) 'זכה צדיק נטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן'.

אבל עדיין גם אחד שהרשע כל ימיו, יוכל לעשות תשובה ואפילו בסוף ימיו, ולזכות בחזרה בחלקו.

רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מרמז זאת בפסוק **ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה**, הכוונה לאותו רשע שמאבד את חלקו וחברו הצדיק יזכה בה - וכאילו מוכר הרשע לצדיק את חלקו שנקרא 'בית מושב' על שם חלקו שזה המושב האמיתי שנמצא 'בעיר חומה' - 'עיר ה' שנקרא על ידי הפבאים 'חומת אש' - 'עיר חומה', ששם קבלת השכר האמיתי.

אבל על אף שמכר חלקו לצדיק: **והיתה גאולתו עד תם שנת ממכרו** - עדיין יכול לחזור בו כל עוד שעדיין חי, **עד תום שנת** ראשי תיבות 'שעת', והמילה 'תום' בחילוף אותיות יוצא - 'מות'. ביחד - 'שעת מות', שעד שעת המות הוא יכול לחזור בו, **ימים תהיה גאלתו** כל ימי חייו עדיין יכול לחזור.

אבל **ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה**, אם לא ישוב בתשובה כלל עד שמת, **וקם הבית אשר בעיר אשר לו חומה** שזה השכר ששמור לכל אחד **לצמימת לקנה אתו לדרתיו**, שיזכה בזה הצדיק ולא ישוב יותר לרשע לעולם. ושוב חפלת התורה **לא יצא ביובל**, אפילו כשיבוא הרשע לקבר, 'יובל' מלשון 'לקברות יובל' שכתוב באיוב (איוב כא לב), לא ישוב אליו חלקו אלא יישאר אצל הצדיק.

יום ראשון

הכנה בעולם הזה בשביל העולם הבא

מי שידוע שכל החיים שלו בעולם הזה הם זמניים, והוא עתיד לקבל את השכר בעולם הבא הנצחי, בוודאי ינצל את כל ימי חייו לעבודת ה' לתורה ולמצוות, ולא יבזבז את זמנו לריק, שהרי הוא יודע שלאחר פטירתו כבר לא יוכל לעשות מצוות, ורק כאן בעולם הזה אפשר להוסיף בשכר לעולם הבא.

רבנו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מרמז זאת באופן נפלא בפסוקי הפרשה: **שש שנים תורע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את תבואתה**, 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה' והם ימי החול בהם אדם עובד את עבודת ה', ולאחר מכן מגיעים ימי השבת, שבהם לא עובדים, ורק מתענגים על זיו השכינה בגן עדן.

עשר השנים הראשונות של האדם לא נחשבות ימי עבודה, הוא עדיין קטן וילד, ואת העבודה מתחיל רק משנתו העשירית עד סוף ימי שנותיו בעולם הזה, וזה הכוונה בדרך רמז: **שש שנים תורע שדך ושש שנים תזמר כרמך** במשך שש שנים כנגד שישים שנה מגיל עשר ועד 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה' **תורע שדך ותזמר כרמך**, ילמד תורה ויקיים מצוות, ובכך יזרע ויזמר ב'שדה' וב'כרם', שהם שתי בחינות כנגד גן עדן התחתון וגן עדן העליון, שעל ידי קיום התורה והמצוות יקבל שכר גם בגן עדן התחתון וגם בגן עדן העליון.

ואם כך יעשה יזכה **ל'ואספת את תבואתה'** לאסוף את פירות כל מה שעמל בעולם הזה בתורה ובמצוות לאוכלם בעולם הבא ביום שכולו שבת. **ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה**. אבל אז 'בשנה השביעית' בעולם הבא, כבר לא יוכל להוסיף בתורה ובמצוות - **שדך לא תורע וכרמך לא תזמר**.

ולכן צריך להשתדל מאד בעולם הזה לאסוף כמה שיותר תורה ומצוות בשביל העולם הבא, ששם כבר אי אפשר להוסיף בשכר.

ואם יזכה לנצל את ימיו בעולם הזה, בסוף יזכה **ל'והיתה שבת הארץ לכם לאכלה'** בגן עדן.

יום שני

מעלת הצדקה

מצוות צדקה היא מצוה חשובה מאד שכל אדם מחויב בה, ואפילו אם קיים כבר מצוות צדקה, חייב לתת עוד ועוד לפי צורך העני.

מציונו בחז"ל מאמרים רבים לשבח את מי שנותן צדקה, וגם להפך לגנות מי שמונע את עצמו מלמלת צדקה.

רבנו 'אביר יעקב' מביא בספרו 'פיתוחי חותם' לגבי השכר הנפלא שיהיה למי שנותן צדקה, ומרמז זאת בפסוק **וכי ימון אחיק ומטה ידו עמוך** כאשר יהיה יהודי עני שיצטרך לקבל צדקה **והזחת בו** ואתה נתן לו צדקה - השכר מהקב"ה יהיה 'מידה כנגד מידה', כמו שאתה החיית את העני החשוב כמת, כך הקב"ה יזיה אותך, שאפילו אם נגזר מיתה ח"ו על האדם, הוא ינצל ממנה, כי 'צדקה תציל ממות'.

זה מרומז בהמשך הפסוק **ארי** אפילו אם נגזר על נשמתך שתהיה בעולם כ'ארי' שהולכת למות, יתהפך על ידי הצדקה להיות **תושב**. ולא רק שימנע ממנו קיצור ימים אלא גם **וחי עמוך** ויסיפו לו ימים ושנות חיים על מה שהיה צריך לחיות.

ולא רק בשכר גשמי של אריכות ימים יזכה, אלא גם בשכר רוחני: **זו** או הנשמה, המילוי של אותיות **גימל ר"ש** (ימלי"ש) ללא האותיות של התיבה עצמה (ג"ר), בצירוף חמשת האותיות (ימלי"ש) בגימטריה 'נשמה' (395). **ארי** אפילו אם נשמתו לא מתנוצצת בו תמיד ורק לעיתים רחוקות כ'ארי', יזכה שנשמתו תתנוצץ בו תמיד **כ'תושב** - בבקיעות, וימשך לעלות מעלה מעלה עד **וחי עמוך** שתאיר לו נשמתו באור החיים.

כל זה בזכות מצות הצדקה.

